

# OBSAH

PŘEDMLUVA .....	5
1. ÚVOD .....	7
1.1 Paul Ricoeur a filosofie symbolu .....	7
1.2 Cíle práce .....	8
1.3 Struktura práce .....	9
2. DÍLO PAULA RICOEURA .....	11
2.1 Hlavní práce .....	11
Le volontaire et l'involontaire (1950) .....	11
L'Homme faillible (1960) .....	12
La symbolique du mal (1960) .....	13
Nedokončené části Philosophie de la volonté .....	14
De l'interprétation (1965) .....	15
Sborník Le conflit des interprétations (1968) .....	16
La métaphore vive (1975) .....	18
Trilogie Le temps et récit (1983–85) .....	19
Sborník Du texte à l'action (1986) .....	20
Pozdější díla .....	21
2.2 Jednota a periodizace Ricoeurova díla .....	21
Otázka periodizace .....	21
Jednota Ricoeurova díla .....	23
3. SYMBOL JAKO STRUKTURA DVOJÍHO SMYSLU .....	27
3.1 Symbol a řeč .....	28
Tři úrovně řeči .....	28
Symbolická řeč a charakter zkušenosti .....	29

Oblasti symbolu .....	29
Symbol spojený s řečí .....	31
3.2 Struktura symbolu .....	33
Symbol a znak I: dvojí intencionalita .....	33
Symbol a znak II: dvojí smysl .....	34
„Smysl“ a „význam“ .....	36
Příklady .....	38
3.3 Analogie, alegorie a symbolická logika .....	40
Analogie .....	40
Alegorie .....	41
Symbolická logika .....	42
Předběžná definice symbolu .....	42
3.4 Symbol a mýtus .....	43
Vztah mezi mýtem a symbolem .....	43
Charakteristiky mýtu .....	43
Demytologizace a demytizace .....	44
3.5 Dynamika symbolů a mýtů .....	46
Dynamika primárních symbolů .....	46
Klasifikace mýtů o počátku a konci zla .....	47
Dynamika mýtů .....	47
3.6 Symbol a interpretace .....	48
Široké pojetí interpretace – „říci něco o něčem“ .....	49
Úzké pojetí interpretace – biblická exegeze .....	51
Interpretace jako obnova smyslu .....	52
Interpretace jako podezírání .....	53
Definice symbolu .....	55
3.7 Diskuse .....	55
4. SYMBOL A METAFORA .....	57
4.1 Ricoeurova teorie metafory .....	57
Úvod: tradiční a „nové“ pojetí metafory .....	58
Metaforická výpověď (teze 1) .....	59
Metafora jako interakce (teze 2) .....	62
Nový smysl (teze 3) .....	63

Živá metafora (teze 4 a 5) .....	65
Metafora a výpověď o realitě (teze 6) .....	66
4.2 Metafora a symbol .....	70
Metafora a sémantické jádro symbolu .....	71
Nesémantické kořeny symbolu .....	72
Mezistupně symbolu a metafory .....	74
Metafora a poetická oblast symbolu .....	77
4.3 Metafora a náboženská symbolika .....	79
Náboženský diskurz .....	80
Implicitní symbolika v kultuře .....	80
Explicitní symbolika v literatuře .....	81
Metafora a vyprávění .....	82
4.4 Diskuse .....	83
5. SYMBOL A FILOSOFIE .....	85
5.1 Symbol a východisko filosofie .....	85
Vyznání hříchů a filosofická reflexe .....	85
Cesta k filosofické interpretaci symbolů .....	86
Filosofie založená na symbolu .....	89
Symbol a hermeneutický kruh .....	90
5.2 Cesty k hermeneutice .....	92
Reflexivní filosofie .....	92
Hermeneutický rouf na fenomenologii .....	93
Sémantická rovina .....	94
Reflexivní rovina .....	95
5.3 Symbol a reflexivní filosofie .....	96
Od symbolu k reflexi .....	97
Od reflexe k symbolu .....	98
Přijetí symbolu do filosofie .....	99
5.4 Symbol a konflikt interpretací .....	102
Sen a text, výklad snu .....	103
Sen jako vzorový příklad symbolu .....	104
Regresivní přístup: archeologie subjektu .....	106
Progresivní přístup: teleologie Ducha .....	107

Implicitní archeologie u Hegela .....	108
Implicitní teleologie u Freuda .....	109
Dialektika symbolu .....	110
Vícenásobná determinace symbolu .....	112
5.5 Exkurz: Ricoeur a Jung .....	114
Literatura k tématu Ricoeur – Jung .....	114
Symbol, znak a alegorie .....	116
Živý symbol .....	117
Symbol a interpretace .....	119
Dialektika symbolu .....	120
Symbol: fyzická věc nebo psychický produkt? .....	121
Závěr .....	122
5.6 Inspirace Kantovou filosofií .....	123
Kantova nauka o schematismu .....	124
„Schematismus metaforické atribuce“ .....	125
Neverbální dimenze obrazotvornosti .....	126
„Transcendentální dedukce symbolu“ .....	128
„Symbol dává myslet“ .....	129
6. DISKUSE .....	131
6.1 Struktura dvojího smyslu a smyslový nosič symbolu .....	131
První pojetí symbolu .....	132
Symbol-věc a nesémantické kořeny symbolu .....	134
6.2 Slovo, význam a reference .....	135
Slovo, význam a věc podle DI .....	136
Smysl a reference metafory .....	137
Smysl a reference symbolu .....	138
6.3 Symbol a alegorie .....	140
Odlišení symbolu a alegorie .....	140
„Stupně“ alegorie? .....	142
Důsledky pro symbol .....	144

7. SYMBOL A LITURGIE (EXKURZ) .....	145
7.1 Liturgie a symbolické jednání .....	145
Symbolické jednání .....	145
Liturgie chápaná jako symbol-slovo .....	147
7.2 Liturgie a text .....	148
Hermeneutika liturgických textů (J. A. Zimmerman) .....	148
Liturgická symbolika (J. Thorer) .....	150
Text 1: diskurz jako dílo .....	152
Text 2: písemně zachycený diskurz .....	153
„Svět textu“ .....	154
Odstup a interpretace textu .....	156
Rozumění textu a sebeporozumění .....	157
7.3 Liturgie jako textové jednání .....	158
Od textu k jednání .....	158
Liturgie založená na teorii textu a jednání .....	160
8. ZÁVĚR .....	162
8.1 Symbol a náboženská symbolika lidského zla .....	162
8.2 Setkání symbolu a metafory .....	164
8.3 Symbol a východisko filosofie .....	165
8.4 Symbol jako cesta k sebeporozumění .....	166
8.5 Interdisciplinární souvislosti .....	168
9. LITERATURA .....	171
9.1 Prameny – Paul Ricoeur .....	171
Hlavní práce (řazeny chronologicky) .....	171
Sborníky článků (řazeny chronologicky) .....	172
Články a menší práce (řazeny abecedně) .....	172
9.2 Ostatní prameny .....	174
9.3 Sekundární literatura .....	176
SEZNAM ZKRATEK .....	181